

125909 - Bir Kurum, Müşterisine Araba Veya Ev Kiralar Ancak Taksitlerin Bitiminde Satışa Dönüştürür

Soru

Finansal kiralama yöntemiyle, şirket müşteriye istediği araba veya ev alır ve bunu kendi adına kaydeder daha sonra anlaşmaya varılan ücret karşılığında müşteriye kiralar. Belirli bir zaman sonra kiralama satışa dönüştürülür ve müşteri bu eşyaya sahip olur. Taksitler bitmeden mülkiyet müşteriye geçmiyor. Bu tür işlem helal mı yoksa faiz işlemleri arasına mı girer?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Bahsettiğiniz işlem “Mülkiyet ile sonuçlanan kiralama”/Leasing olarak bilinir. Ancak bu işlemin caiz olan yöntemi olduğu gibi haram yöntemleri de mevcuttur.

Şayet şirket, müşteriye belirli bir süre için araba kiralar daha sonra yeni bir sözleşme yapmadan otomatik olarak mülkiyeti müşteriye geçiyorsa yani sözleşmenin sonunda kiralama satışa dönüşüyorsa bu haram bir muamele olur.

Aynı şekilde şayet şirket, müşteriyle bir ürünle ilgili kiralama sözleşmesi yapar aynı anda aynı ürünle ilgili satış sözleşmesi yaparsa bu da caiz değildir. Çünkü bir üründe aynı anda iki farklı ve zıt anlaşma bulunması caiz değildir.

Bu konuda caiz olan yöntem şudur: Kiralama sözleşmesiyle satış sözü ele alınmasıdır. Şayet kiralama süresi sona ererse her iki taraf anlaşmaya vardıkları fiyata satış sözleşmesini gerçekleştirirler. Bu caizdir.

Diğer yöntem ise kiralama sözleşmesi, tüm bedellerin ödenmesi şartıyla ürünü hibe ve bedelsiz verilmek üzere veya bedelsiz verme sözüyle ilgili bir maddeye bağlanabilir. Bu da caizdir.

Caiz olan tüm yöntemlerde kiralamanın gerçek olması şarttır. Satış için bir kamufle olmaması gerekir. Zira gerçek kiralamada ürünün garantisi kiralayana aittir. Kiracıya ait olmaz. Aynı şekilde işletme giderleri hariç yine kiracıya değil kiralayan taraf yükümlülüğündedir. Satışta ise garanti ve bakım alıcıya aittir. Çünkü akitle ürüne sahip olmuştur.

El Mevsua el Fıkhiye el Kuveytiye 1/286:

Ürünün bakımı kiracıya şart koşturmak caiz değildir. Çünkü bu uygulama ücretin belirsizliğine neden olur. Böylece mezheplerin ittifakıyla kiralama geçersiz olur.

Leasing ile ilgili daha detaylı bilgi için (97625) nolu sonun cevabına, daha fazla istifade etmek için (14304) nolu sorunun cevabına bakınız.

Şirket ücretten düşürmek üzere peşin bir ücret talep edebilir. Ancak kiracı kiralama süresini tamamlayamadığı sürede şirket sadece kiralama müddeti kadar ücret alması gerekir. Peşin olarak verilen ücretin tümünü alması caiz değildir.

Her şeye rağmen şirket sözleşmesinden bir örnek alıp ilim ve uzmanlık sahiplerine danışmanızı tavsiye ederiz.

En iyisini Allah bilir.